

Nr 3.

Af herr **Ekman, Karl Johan**, om *åvägbringande af utredning m. m. angående införande af en enhellig lagstiftning rörande vård af vilsekomna.*

Svenska kyrkans diakonistyrelse, som konstituerades genom Kungl. Maj:ts nådiga bref den 4 februari 1910, har till uppgift, bland annat, att i samarbete med präster och lekmän inom församlingarna och i samförstånd med stiftsstyrelserna verka för en rikare utveckling af församlingslivet och den kristliga kärleksverksamheten inom den svenska kyrkan.

Bland de angelägnaste och mest behjärtansvärda företag, diakonistyrelsen sålunda blifvit satt att främja, är vården af frigifna fångar, lösdrivare, fallna kvinnor och andra vilsekomna. Diakonistyrelsen har därför också för denna sin verksamhetsgren tillsatt ett särskildt utskott, nämligen diakonistyrelsens utskott för vård af vilsekomna. Den verksamhet, detta utskott vill utöfva och främja, går ut på, bland annat, dels att söka förebygga, att de, som i sedligt afseende råkat in på farliga vägar, än ytterligare fördärfvas och slutligen falla samhället till last, och dels att söka återupprätta och åt samhället såsom nyttiga medborgare återförvärfva dem, hvilka redan råkat in i nämnda beklagansvärda belägenhet.

Det är gifvet, att denna verksamhet icke får på något sätt störande ingripa uti samhällets lagliga befogenhet att handhafva den allmänna fattigvården, behandlingen af lösdrivare o. s. v., men att, å andra sidan, ett intimt samarbete med öfriga för statens eller kommunens räkning på detta område verksamma organ måste äga rum. Ett sådant samarbete är i själfva verket oundgängligen nödvändigt, om ett godt och varaktigt resultat skall vinnas. Den legala fattigvården kan icke omfatta hela den vårdande och fostrande verksamhet, som erfordras för de svagas bevarande mot frestelserna, de vilsekomnas tillrättaförande, de fallnas återupprättande. Enahanda är förhållandet med den legala lösdrifvarbehandlingen. Utöfver äfven det bästa, som genom statens eller kommunernas försorg härutinnan kan åstadkommas, erfordras ett kraftigt och uthålligt arbete af mera fri-

villig art, buret af människokärlekens eller, ännu bättre, af den kristliga kärlekens och barmhärtighetens hänförelse. Mycket i den vägen kan åstadkommas genom frivilliga sammanslutningar och en kraftig föreningsverksamhet, men resultatet af ett på detta sätt åstadkommet arbete är ofta beroende på tillfälliga tidsströmningar eller på de ledandes personliga förmåga att väcka intresse för arbetet. Framför allt torde svårigheter uppstå att alltid finna lämpliga, för ändamålet utbildade personliga krafter för arbetets bedrivande. Af ännu större betydelse torde därför den insats vara, som den svenska kyrkan och dess diakonistyrelse nu fått sig ålagdt såsom en plikt att söka åstadkomma på ifrågavarande område. Intresset för arbetet kan icke här tänkas någonsin svika, personliga krafter stå i rikare mått till buds bland såväl präster som lekmän, af hvilka de förra, sedan kyrkan upptagit en verksamhet af denna art, måste betrakta det såsom en ämbetsplikt att i sin mån bidraga till arbetets främjande. Genom de till kyrkan anslutna diakon- och diakonissanstalterna erbjudas garantier för, att för de mera krävande uppgifterna alltid kunna påräknas för ändamålet särskildt utbildade personer. Och genom den auktoritet, kyrkan äger, vinnes ökad trygghet för, att de medel, som ställas till disposition, blifva rätt använda.

Den verksamhet, kyrkan genom sin diakonistyrelse påbörjat för vården af vilsekomna, har alltså sin gifna och fullt berättigade plats i arbetet för de elända ibland oss vid sidan om och i samband med det arbete, som för samma ändamål nedlägges af stat och kommun och af enskilda personer eller sammanslutningar.

I hvad mån dessa synpunkter komma att vinna beaktande vid utarbetandet af vår nya fattigvårds- och lösdrifvarlagstiftning är ej klart. Genom nådigt bref den 21 juni 1907 har Kungl. Maj:t åt en kommitté uppdragit »att utarbeta förslag till den förändrade lagstiftning dels angående fattigvården och dels angående lösdrifvares behandling, som må finnas erforderlig och lämplig, äfvensom till de ändrade bestämmelser i andra delar af lagstiftningen, som häraf påkallas». Då detta uppdrag gafs, existerade ej ännu svenska kyrkans diakonistyrelse och någon särskild, enhetlig och planmässig verksamhet från kyrkans sida för vården af vilsekomna var säkerligen ej påtänkt. Af ordalagen i det kungl. brefvet tyckes framgå, att uppdraget närmast afsett endast den staten eller kommunerna såsom en plikt åliggande fattig- och lösdrifvarvården. Och någon särskild instruktion, som vidgar uppdraget därutöfver, läser icke förefinnas. Det synes därför, som om kommitténs uppdrag nu borde kompletteras med ett bemyndigande att upptaga jämväl frågan om ett planmässigt anordnande äfven af den mera frivilliga vården — från såväl kyrkans som enskilda

personers eller sammanslutningars sida — af frigifna fångar, lösdrivvare, fallna kvinnor och andra vilsekomna.

För vinnande af full enhetlighet synes därvid vara ändamålsenligast, att samtliga bestämmelser härutinnan sammanföras till en särskild lag eller ett särskildt komplex af lagar rörande vård af vilsekomna, i likhet med hvad som skett i fråga om vården af vanartade och i sedligt afseende försummade barn, men med de modifikationer, som betingas däraf, att den nya lagstiftningen gäller vuxna personer.

Med anledning häraf får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida icke jämsides med den förändrade lagstiftning dels angående fattigvården och dels angående lösdrivvares behandling, som i Kungl. Maj:ts nådiga bref den 21 juni 1907 åsyftas, borde åstadkommas en enhetlig lagstiftning rörande den därutöfver erforderliga, mera frivilliga vården af frigifna fångar, lösdrivvare, fallna kvinnor och andra vilsekomna, samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill denna utredning kan gifva anledning.

Stockholm den 20 januari 1911.

K. J. Ekman,
Jönköping.